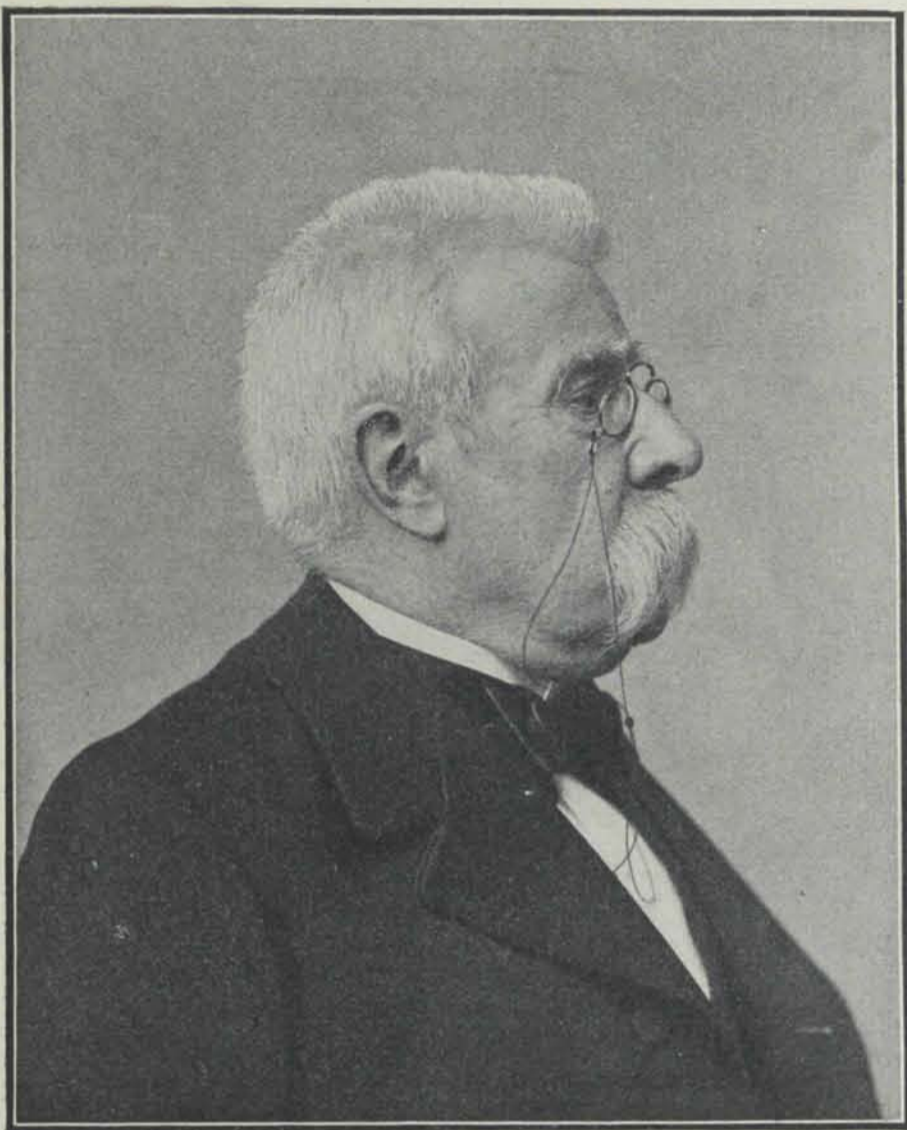

Mort de D. Manuel Durán y Bas.

Trist dever es el de consagrar un tribut d'admiració a la memoria de l'eminent jurisconsult Excm. Sr. D. Manuel Durán y Bas, qui, havent omplert a Catalunya més de mitja centuria, acabà en aquest any 1907 una vida de mereixements. Economista

D. Manuel Durán y Bas.

Fot. Audouard.

d'acció, no defensà, emperò, el proteccionisme ab mira a un interès contingent y accidental, sinò que li donà forta base en el fi del Estat y la missió del Poder. Professor zelós y eloqüent, infiltrà en varies generacions els principis del dret penal y les regles del mercantívol. Advocat que exercia la seva professió com a sacerdoci, aixecava les qüestions forenses a l'esfera dels principis, deduintne les conclusions que feyen bona la causa per ell defensada. Varies voltes president del'Academia de Jurisprudencia y Legislació d'aquesta ciutat, trobà en els discursos inaugurals camp vastíssim per expandir el fruyt de sos estudis especulatiu, presentant una serie de treballs fonamentant les institucions dels Drets públich y privat en principis ètichs desenrotllats en conformitat a les condi-

cions històriques de cada poble; criteri filosòfich-històrich pel qual esdevingué gran partidari del eminent Savigni, essent ell qui erigí y presidí a Barcelona la *Fundació* que porta 'l nom de tan ilustre jurisconsult alemany. En el Deganat del Colegi d'Advocats, posà la biblioteca a un alt nivell. En el Parlament, sa paraula fàcil y nascuda de sos forts convenciments, era escoltada ab respecte per governants y companys, essent de perpetua recordança sos esforços pera la salvació de les institucions civils de les regions que tenen Dret propi. Anomenat vocal corresponent de la Comissió general de Còdichs, escrigué una *Memoria acerca de las instituciones de Derecho civil de Cataluña* que, publicada per la Diputació provincial, serà sempre consultada. Rector de l'Universitat de Barcelona, promogué la formació d'un Anuari, en qual primer volum se conté l'història d'a-

quell establiment d'ensenyança; y, després, quan desempeñà 'l Ministeri de Gracia y Justicia, creà comissions especials ab elements propis de cada regió per procedir a la redacció dels apèndix al Còdich civil. Per sa edat avençada y sa salut malmesa, renuncià a la vida pública y a l'exercici de l'abogacia; però encara, des la cadira presidencial de la Reyal Academia de Bones Lletres, ressenyà, ab vivesa de colors, el moviment literari qu'en ses joventut y adolescència oferí Catalunya, especialment Barcelona ⁽¹⁾. Sa mort may serà prou sentida.

(1) Va naixer a Barcelona l'any 1823 y hi va morir en 11 de Febrer de 1907.

En 1846 obtingué la Llicenciatura en Dret Civil y Canònic; en 1852 se li concedí, a Barcelona, el grau de Doctor en la propia Facultat, y en 1859 se llicencià en Dret Administratiu.

En 1848 y 1849 tingué a son càrrech la càtedra d'Economia Política y Geografia Mercantil a la Escola especial de Comers, creada a l'Institut Mercantil pel «Foment d'Instrucció».

En 1850 fou nomenat catedràtic supernumerari de la Facultat de Dret, explicant primer Dret Romà, en 1857 Dret Civil, l'any següent Dret Polítich y Administratiu, y en 1860 Teoria, Procediments judicials y Pràctica forense.

En 1862 guanyà brillantment les oposicions, ocupant en propietat la càtedra de Dret Mercantil y Penal, que desempeñà fins a Febrer de 1899. Explicà també la Filosofia del Dret durant els cursos de 1869-1870 y 1871, en que hi havia 'l Doctorat en la Universitat de Barcelona.

Fou Degà, durant molts anys, de la Facultat de Dret, essent després nomenat Rector de la Universitat. En 1899 se li concedí la jubilació, per ell sollicitada.

De 1852 a 1854 fou Secretari de l'Ajuntament de Barcelona.

En 1848, nomenat Soci de mèrit de la Societat Econòmica Barcelonina. En 1852, soci de número de la Academia de Bones Lletres, essent després nomenat President honorari.

Ingressat a l'Academia de Jurisprudencia y Llegislació, en 1857, va ocupar-ne després la presidencia durant sis anys. També ocupà la d'Honor del Congrés Català de Jurisconsults, reunit a Barcelona en 1881. En el Colegi d'Advocats fou elegit Degà en 1885, essent reelegit 5 vegades.

Del Ateneu Barceloní 'n fou President durant els anys 1867-68, 1872-73 y 1878-79. En 1864 ocupà la presidencia dels Jochs Florals de Barcelona.

Per R. D. de 2 de Febrer de 1880 fou nomenat representant de Catalunya a la Comissió general de Còdichs.

Fou també Magistrat honorari de l'Audiencia de Barcelona, individu de la Reyal Academia de Ciències Morals y Polítiques de Madrid, de la Reyal Academia Matritense de Jurisprudencia y Llegislació, de l'Academia filosòfica-jurídica de Granada, President de la Societat Filomàtica, individu, varies vegades, de la Junta d'Obres del Port de Barcelona, etc., etc.

Fou Diputat provincial desde 1858 a 1862: en 1863 Diputat a Corts, en 1879 ho tornà a ésser, elegit per Barcelona y per Berga, y posteriorment fou elegit en altres varies legislatures. En 1886, Senador per les Canòniques, y posteriorment nomenat vitalici. Y en el ministeri Silvela, després del desastre colonial, fou cridat als Consells de la Corona, en el Ministeri de Gracia y Justicia. Havía sigut també Governador interi de Barcelona.

Entre ses moltes produccions poden citarse: una Memoria sobre les cases de correcció, publicada en 1857; en 1857, altre sobre l'obertura del Canal de Suez; en 1860, l'opuscle Ensaig sobre dos qüestions socials; una Memoria sobre l'extinció de la mendicitat; discurs sobre El socialisme y el Dret, al ser investit de Doctor; Memoria llegida en 1859 sobre la Teoria del Dret foral a Catalunya; discurs, en 1862, sobre la teoria individual en relació ab el Dret Penal; discurs, en 1867, sobre quins són el caràcter y 'l destí de les corporacions; en 1872 y 1876, altres sobre el socialisme y 'l principi fonamental orgànich de les societats humanes; altre, en 1877, sobre Concepte fonamental del Dret en son desentrotlló científich en el sigle XIX; l'importantíssima Memoria sobre les institucions del Dret Civil de Catalunya, segons lo disposat en l'article quart del R. D. de 2 de Febrer de 1880; en 1882, discurs sobre la doctrina moral de Sant Tomàs; en 1883, sobre l'escola jurídica catalana; en 1888, biografia sobre Sant Ramón de Penyafort, també biografies dels jurisconsults Permanyer, Anglasell, Reynals y altres; y finalment, diferents estudis polítichs y econòmichs, referents a la sobirania, llibertat de cults, llibertat religiosa, poder reyal, organissació del poder parlamentari, llibertat d'imprompta, el jurat, la desamortissació, etc., etc.

Per últim, en 1848, fou redactor del *Boletín Municipal*; en 1849, redactor en cap de *El Locomotor*; en 1850, desempeñà igual càrrech en *El Bien Público*; desde 1854 a 1861, fou redactor del *Diario de Barcelona*; y en 1883, fundà 'l periòdich *La Dinastia*.